

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2021 3. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

8 Temmuz 2021

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2021 3. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2020 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2021 yılının 3. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 719 firmaya gönderilmiş olup, 572 firma anketi yanıtlamıştır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %79,6 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 572 firma, 2020 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre toplam ihracatın %42,1'ini ve toplam ithalatın %51,6'sını temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %23,3'ü sadece ihracat ve %14,9'u sadece ithalat yaparken, %61,9'u hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2021 yılı 3. çeyrek:

• **İhracat Beklenti Endeksi 127,6** seviyesinde gerçekleşmiştir.

• **İhracat Beklenti Endeksine** dâhil edilen soruların yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi ve şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyine ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilerken; son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilemiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İhracat Beklenti Endeksi	
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İhracat Siparişi Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

¹ Endekslere dâhil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmış frekanslar üzerinden hesaplanmıştır.

• **İthalat Beklenti Endeksi 114,5** seviyesinde gerçekleşmiştir.

• **İthalat Beklenti Endeksine** dâhil edilen sorulardan ithalat beklentisi (gelecek 3 ay), şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi ve son 3 aya ilişkin ithalat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, ithalat birim fiyatı beklentisine (gelecek 3 ay) yönelik değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İthalat Beklenti Endeksi	
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

Yeşil oklar artış, kırmızı oklar azalış göstermektedir.

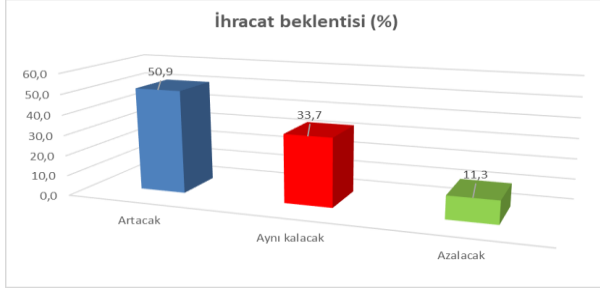
➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

2021 yılının 3. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (487 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (55 firma), gıda ürünlerinin imalatı (49 firma), giyim eşyaları imalatı (41 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (38) ve motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (33 firma) olarak sıralanmaktadır.

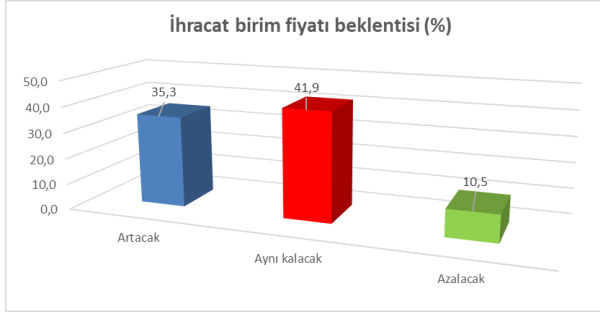
Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların ilk defa ihracat yapmayı planladığı ilk üç ülke **ABD, Almanya ve İngiltere** olmuştur.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2021 yılı 3. çeyrekte²,

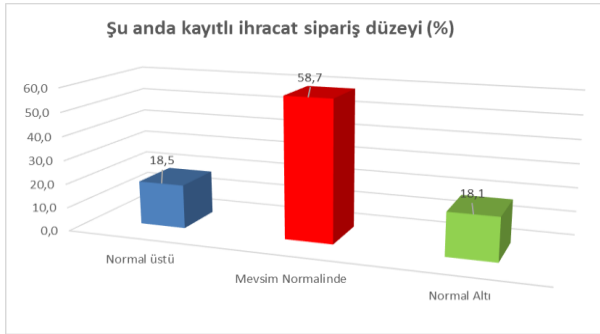
- ihracatçı firmaların %50,9'u ihracatın artacağını belirtirken %11,3'ü azalacağını belirtmiştir. Buna göre denge, ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

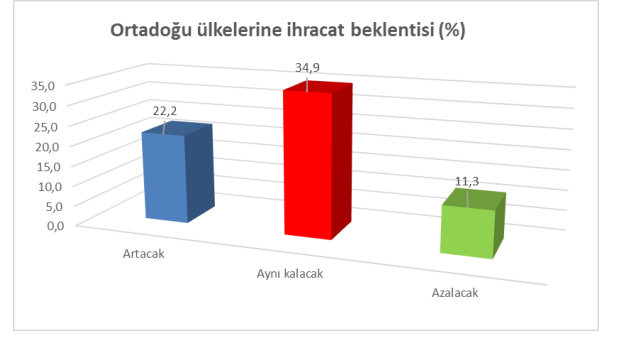
- İhracat birim fiyatının aynı kalacağına ilişkin beklentiler çoğunlukta olup (%41,9), artış bekleyenlerin oranı azalış bekleyenlerin üzerinde gerçekleşmiştir.

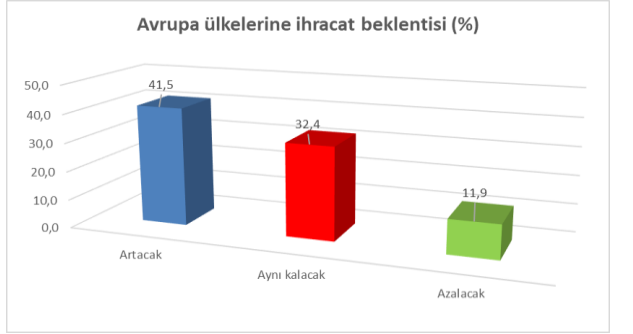
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin altında gerçekleştiğini belirten firma oranı oldukça düşük gerçekleşirken (%18,1), mevsim normalinde olduğunu belirten firmalar çoğunlukta (%58,7).

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunlukta olup (%34,9), denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın artacağını belirtenlerin oranı %41,5 olurken azalacağını belirtenlerin oranı %11,9 olmuştur. Buna göre, denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

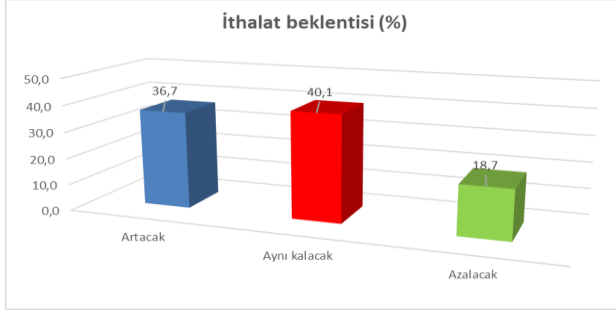
➤ **İthalata İlişkin Değerlendirmeler**

2021 yılı 3. çeyrekte, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (439 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (76 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (70 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (36 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (33 firma) ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (31 firma) olmuştur.

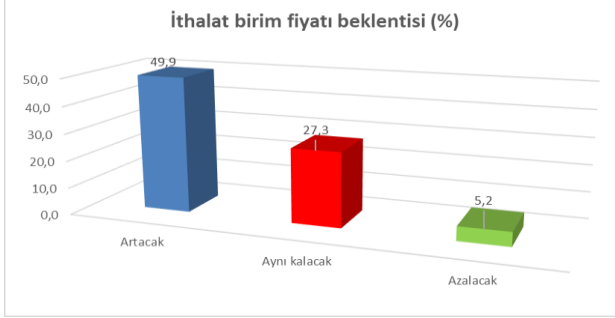
²Denge, olumlu beklentilerin yüzdesinden olumsuz beklentilerin yüzdesi çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2021 yılı 3. çeyrekte,

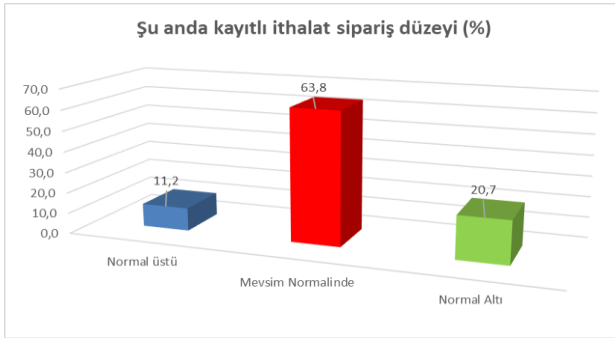
- İthalatın aynı kalacağını belirten firmalar (%40,1), çoğunlukta olmakla birlikte denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

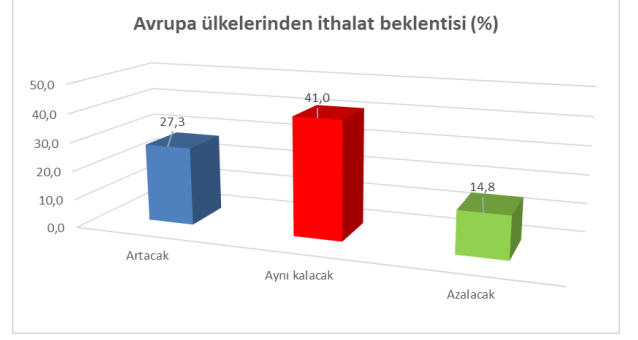
- İthalat birim fiyatının 3. çeyrekte artacağını belirtenlerin oranı %49,9 olurken, azalacağını belirtenlerin oranı oldukça düşüktür (%5,2). Denge, ithalat birim fiyatının artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

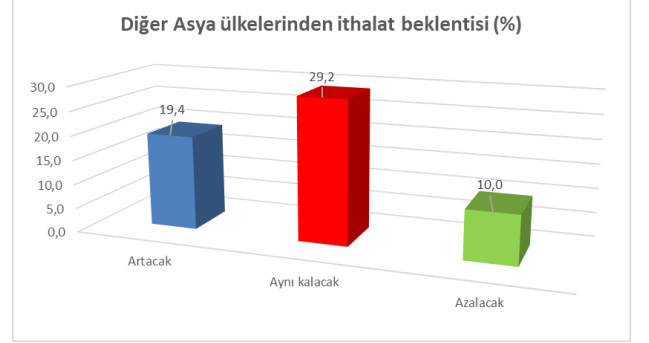
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirtenlerin oranı %63,8 olurken, normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firmaların oranı %11,2 olmuştur.

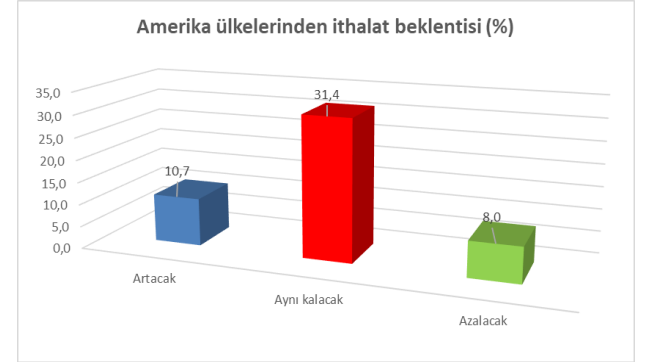
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte (%41,0), denge artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

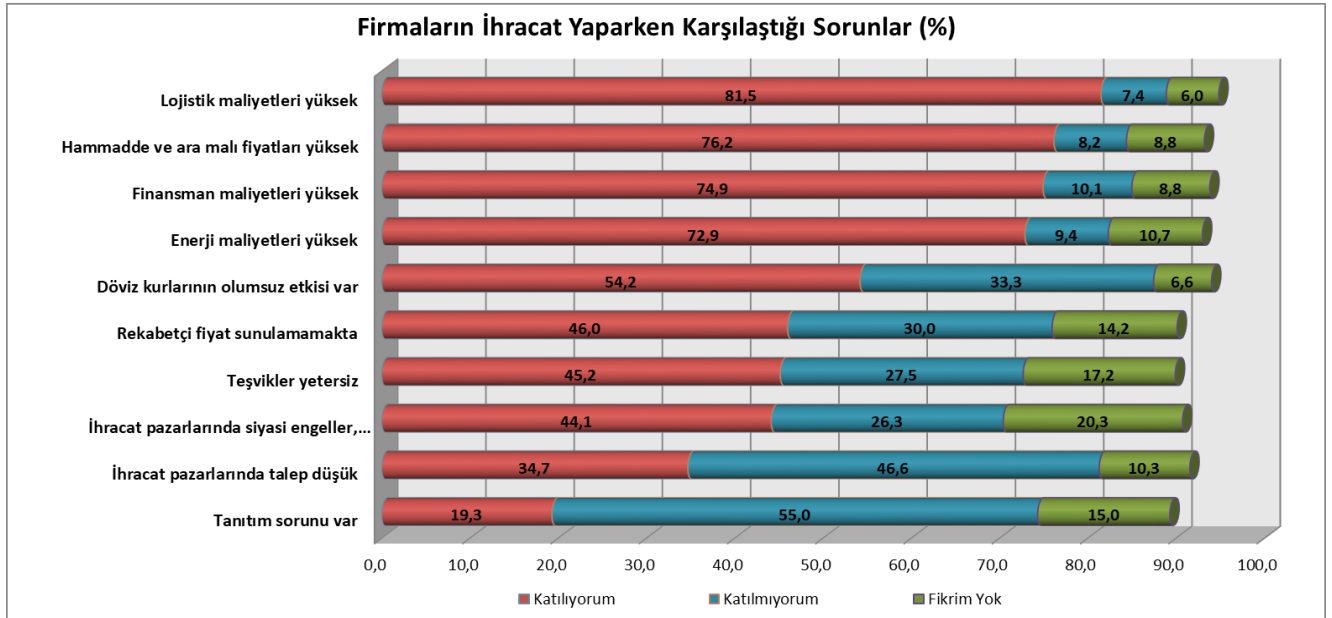

- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%29,2) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

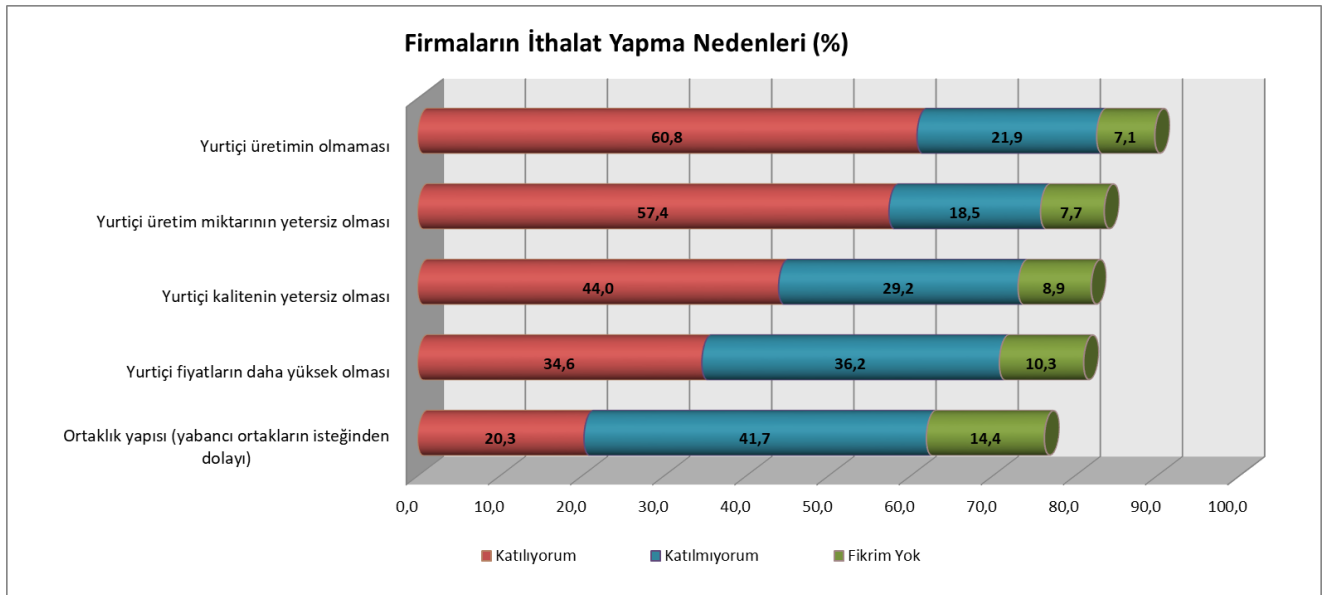

- Amerika ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirtenler çoğunlukta (%31,4) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2021 yılı 3. çeyrek itibarıyla, lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%81,5), hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%76,2) ve finansman maliyetlerinin yüksekliği (%74,9) ilk sıralarda gelmektedir. Bunu, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%72,9) takip etmektedir.

- 2021 yılı 3. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %60,8 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranı sırasıyla %57,4 ve %44,0 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%34,6) ve ortaklık yapısı (%20,3) takip etmektedir.